

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ

УДК 82.161.2/908

ПОЛЩУК Володимир Трохимович,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української літератури та
компаративістики Черкаського національного
університету ім. Б.Хмельницького
e-mail: kaflit@ukr.net

ЛІТЕРАТУРНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ЧЕРКАЩИНИ (подача тринадцята)

Лаврега Михайло Теофанович (3.11.1954, с. Почапинці Лисянського р-ну) – поет, громадський діяч. Походить із селянської родини. Закінчив місцеву СШ (1972) та істфак Ужгородського держ. ун-ту. Був членом літстудії ім. Юрія Гойди (Ужгород). З 1977 р. працює вчителем історії Почапинської ЗОШ, із середини 1980-х рр. брав діяльну участь у національних громадських рухах (т-во «Заповіт», Народний Рух України тощо). Вірші пише з юнацького віку, друкувався в газетній періодиці, колективних збірниках. Вірші Л. відзначаються культурою версифікації, не зужитою образністю.

Тв.: «Все це – рідна Україна, край наш дорогий» (зб. віршів поетів Лисянщини). – К., 1996. – 48 с.

Лавренко-Хуторний М[ихайло] (не встановл.) – один із поетів-«плужан» 1920-х р., фігурував і як представник Черкащини. Автор багатьох віршів аматорського рівня, опублікованих переважно в журн. «Зоря» (Дніпропетровськ, 1926-28 р.р.), а також у журн. «Глобус», у газетній періодиці. Тематика віршів укладається в межі ідейно-художніх позицій спілки «Плуг» (вірші «Спочинь, мій степу», «Слухай, брате!», «У вир майбутнього», «Чорноземле – спочинь», «Сповідь хлібороба», «Гей, ти, степ мій розлогий» та ін.). Життєва доля автора невідома.

Лит.: Поліщук В. «Плуг» на Черкащині // Черкас. правда. – 1990. – 10 січня.

Легенда фольклорна – різновид усного оповідання, характерними ознаками якого є фантастичність, фабульність (розвинений сюжет), зовнішня форма епічної позиції (оповідач не виступає ні учасником, ні свідком описуваних подій), давноминулий час. Залежно від способу змалювання дійсності розрізняють міфологічні, героїчні та апокрифічні Л. Міфологічні Л. оповідають про події, пов'язані з втручанням у життя людини міфологічних істот: русалок, водяників, лісовиків, вовкулаків, полівок, бісів, зміїв, чаклунів, відьом і т.д. Героїчні Л. базуються переважно на мандрівних сюжетах, пов'язаних із героїчними вчинками самих людей. Героїзм вбачається в б-бі з ворогами чи природними стихіями. Апокрифічні Л. – це переважно мандрівні сюжети християнського змісту, поширення яких заборонялося церквою. Існує також поділ Л. на космогонічні, міфологічно-апокрифічні, топонімічні, побутові, історико-героїчні. Останні, у свою чергу, поділяються на тематичні цикли за хронологічним принципом: від сивої давнини до староруських часів; б-ба з турецько-татарськими нападниками; б-ба з іноземними загарбниками XVII-XVIII ст. і т.д. (за М.Чорнописким). Близькими до Л. є народні перекази. Є немало Л. фольклорних, записаних на Черкащині або таких, у яких ідеться про наш край, особливо тих, що їх відносять до героїчних: «Богатирі в дитинстві», «Чоловічки-богатирі», «Богатирі-семилітки» (зап. у с. Богодухівка Чорнобаїв. р-ну), «Напади татар» (зап. в с. Зелений Ріг Жашків. р-ну), «Як одна жінка чотирьох турків втопила» (зап. на Звенигородщині), «Про Богдана Хмельницького» (зап. в с. Козацьке Звенигород. р-ну), «Звідки пішло прізвище й ім'я Богдана Хмельницького» (зап. в с. Суботів Чигирин. р-ну), «Хмельницький і Барабаш» (зап. в с. Кумейки Черкаськ.

р-ну), «Смерть Богдана і обох його синів» (зап. в с. Суботів Чигирин. р-ну) та ін. До міфологічних Л. належить легенда «Язик змія» (зап. в с. Деньги Золотоніськ. р-ну) та ін.

Записано багато топонімічних і гідронімічних легенд, зокрема: «Через що город Золотоноша одержав таку назву» (зап. в Золотоноші), «Місто Сміла» (зап. в с. Сунки Смілян. р-ну), «Богданова гора» (зап. в с. Тіньки Чигирин. р-ну), «Вовків шпиль» (зап. в с. Суботів Чигирин. р-ну), «Скеля Коханья» (зап. в м. Тальне), «Кам'яна баба» (зап. в с. Суботів Чигирин. р-ну), «Дніпрові пороги» (зап. в с. Худяки Черкаськ. р-ну) та ін. Черкаський фольклорист В.Гончаренко зібрав і впорядкував збірник топонімічних легенд і переказів «Черкащина в легендах та переказах» (Черкаси, 2006).

Лит: Українська фольклористика. Словник-довідник / Уклад. М.Чернопиский. – Тернопіль, 2008; Легенди та перекази. – К., 1985; Грицай М. та ін. Українська народнопоетична творчість. – К., 1983; Гончаренко В. Черкащина в легендах та переказах. – Черкаси, 2006.

Лєсков Микола Семенович (4/16.02.1831, с. Горохово, Орловської губ. – 21.02./5.03.1895, Петербург) – російський письменник, публіцист. Автор багатьох талановитих прозових творів (нарисів, оповідань, повістей, романів, хронік) «Погасле діло» (1862), «Уїдлиий» (1863), «Житіє однієї баби» (1863), «Нікуди» (1864), «Обійдені» (1865), «На ножах» (1872), «Леді Макбет Мценського повіту» (1865), «Соборяни» (1872), «Захудалий рід» (1874), «Прекрасна Аза», «Сміх і горе» (1871), «Імпровізатори» (1892) тощо. У житті і творчості Л. Україна та українська тематика посідають значне місце. Ще навчаючись і працюючи в Орлі, Л. познайомився з О.Марковичем, засланим туди у справі кирило-мефодіївців, мав до нього велику прихильність, зацікавився українською тематикою. У 1849-57 рр. працював у Київській казенній палаті, багато подорожував Україною, зокрема 1854 р. був відряджений до Звенигородки «письмоводителем» під час призову, бував у с. Бурти (нині Шполян. р-н), неодноразово відвідував Канів, де мешкала після одруження з канівським акцизним чиновником М.Крохіним сестра Ольга (інша сестра Л. – Геннадія була черницею Ржищівського монастиря) і де мав немало друзів. Тривале проживання Л. в Україні, в т.ч. відвідування Черкащини, суттєво вплинуло на те, що теми української дійсності посіли у творч. Л. вельми помітне місце («Нехрещений піп», «Путимець». «Старовинні психопати», «Печерські антики». «Заячий реміз» тощо). У багатьох творах Л. відчутний сатиричний струмінь. Живучи в Україні, Л. знайомився з життям і культурою, вивчав укр. мову, не сприймав її заборони царатом. Особливе місце в житті Л. мало особисте знайомство з Т.Шевченком, до якого Л. ставився вельми прихильно, розумів значення Шевченка для українського письменства і суспільного життя. Л. присвятив Шевченку ряд статей («Остання зустріч і остання розлука з Шевченком» (1861), «Офіційне буфонство», «Вічна пам'ять на короткий строк», «Чи забута Тарасова могила?» – всі 1881 р., коли Л. востаннє відвідав Канів), неодноразово у своїх творах використовував сюжети або цитати з Шевченкових творів. Л. мав тривалу і плідну співпрацю з редактором «Киевской старины» Ф.Г.Лебединцевим, уродженцем с. Зелена Діброва Городищен. р-ну, листувався з ним. 1929 р. книгу вибраних творів Л. впорядкував професор і поет-неокласик П.Филипович (уродж. с. Кайтанівка Катериноп. р-ну), він же написав ґрунтовну передмову «Український елемент у творах М.Лєскова» Творчість Л. позначена жанровим новаторством, багатством мовних засобів, органічно зв'язана з фольклором.

Тв.: Лєсков Н.С. Собрание починений: В 12 т. – М., 1998; Лєсков М. Вибрані твори. – К.: «Книгоспілка», 1929;

Лит.: Филипович П. Український елемент в творах М.Лєскова // П.Филипович. Літературознавчі статті. Компаративістика / Уклад. В.Т.Поліщук. – Черкаси, 2008; [Без авт.] Класика проїздом: Черкаський слід у долях видатних письменників Росії // Новини тижня. – 2008. – 15 грудня.

Лірник Сашко – див.: Власюк Олександр Іванович.

«Літературна сторінка» – періодична тематична сторінка Корсунь-Шевченківської район. газети «Надросся». Тут друкуються різножанрові твори переважно місцевих авторів (В.Бур'яна, І.Легенького, С.Двірняка, В.Прошина, В.Метелиці та ін.), краєзнавчі розвідки та нариси, літературні твори юних початківців і твори для дітей, фотоетюди. На окремих «Л. с.» вміщуються тематичні рубрики «З осіннього зошита», «Поетичним пером», «Мініатюри», «Гумор» тощо.

«Літературний гурт «Варіації» – колективна збірка віршових і прозових творів однойменного творчого об'єднання студентів-філологів Черкаського національного університету ім. Б.Хмельницького, яке діяло в університеті в 2-й пол. 1990-х років. До збірки включені твори Романа Лютого, Ірини Козоріз, Наталії Коваль, Ганни Синьоок, Аліни Пономаренко, Ольги Бусел, Тараса Горбенка, Тетяни Лимаренко, Оксани Боднар, Антоніни Сидоренко, Людмили Касян, Олени Надточій. Укладач і автор передмови В.Пахаренко.

Тв.: Літературний гурт «Варіації». Поезії, проза. – Черкаси, 1999. – 44 с.

«Літературний зажинок» – літературна сторінка Тальнівської районної газети «Колос». Виходить епізодично (нерегулярно). На сторінці друкуються вірші, оповідання, новели, усмішки переважно місцевих авторів Н.Безчесної, О.Мовчан, Н.Петрової. Є «підрубрики»: «Поетичні прописи», «Оком об'єктива» (фотоілюстрації).

«Любові щедрий цвіт» – колективна збірка віршів поетів Ярославської області Росії (в перекладах черкаських поетів) та віршів поетів Черкащини. Вийшла як відповідь на видання в Ярославлі колективної збірки «Привет с Днепра» (1976). Збірка «Любові щедрий цвіт» має два розділи – «Пісня Волги» та «Пісня Дніпра». У першому вміщені поезії ярославських поетів М.Глазкова, П.Голосова, Ю.Єфремова, І.Іванова, О.Іванова, В.Ковальова, В.Лебедева, В.Малишева, Л.Ніколаєвої, В.Римашевського, Є.Савинова, І.Смирнова, В.Сокола, М.Якушева в перекладах Ф.Моргуна, В.Коваленка, П.Линовицького, М.Негоди, В.Терещенка, В.Марсюка, В.Кузьменко. У розділі «Пісня Дніпра» вміщені вірші поетів Черкащини – Г.Білоуса, Н.Віргуш, М.Гаптаря, В.Дергача, І.Дробного, П.Линовицького, В.Марсюка, М.Масла, Ф.Моргуна, М.Негоди, Л.Рубан, Л.Тараненко. Передмову – «Світлі форми дружби» до збірки написав Ф.Моргун.

Тв.: Любові щедрий цвіт: Поезії. – Дн-ськ: «Промінь», 1977. – 160 с.

Лютий-Лютенко Іван Макарович (24.06.1897, с. Товмач, Шполянського р-ну – 19.03.1989, м. Бавн-Брук, США) – один із керівників повстанського руху в Україні 1918-1922 рр. (отаман Івана Гонта). Закінчив у рідному селі земську школу, комерційну школу в Москві. Учасник Першої світ. війни, активний учасник національно-визвольних змагань в Україні (і на Черкащині). 1923 р. емігрував до Польщі, зазнав репресій. Влітку 1942 р. був заарештований гестапівцями, півроку провів у тюрмі (м. Люблін). Допомога звільненню військовополонених українців Червоної Армії. Потім жив у Мюнхені (1945-51), у Марокко (1951-56), у США з 1956 р. Займався комерцією, релігійними справами УАПЦ. Л.-Л. – автор книги спогадів «Вогонь з Холодного Яру» (1986), в якій розповів про драми і трагедії національно-визвольних змагань в Україні 1918-22 рр., виклав у спогадах власні спостереження за проявами укр. патріотизму.

Тв.: Отаман І. Лютий-Лютенко. Вогонь з Холодного Яру: Спогади. – Детройт, 1986.

Лит.: Коваль Р. Отамани Гайдамацького краю. – К., 1998. – с. 123-146; Швець В. Справжній українець // Прес-Центр. – 2012. – 22 серпня. – С. 25; Тимченко М. Мій батько – отаман Лютий-Лютенко // Прес-Центр. – 2012. – 12 вересня.

Лебеденко Олександр Гервасійович (21.06 1982, м. Черкаси – 9.12.1975, Ленінград, нині Санкт-Петербург, РФ) – прозаїк, журналіст, публіцист. Писав рос. мовою. Закінчив Черкас. гімназію. 1912 – ф-т східних мов Петерб. ун-ту, вчився три курси,

вільнонайм. Учасн. Першої світ. війни, брав участь у громад. війні. У 1919-32 на журналіст. роботі в різних виданнях. Багато подорожував, учасник морських походів і повітр. перельотів, враження від яких описані в нарисах і худож. творах. Із 1932 – на творчій роботі. Був незаконно репресований, 20 років провів у таборах і на заслан. Як журналіст і письмен. Л. активно розробляв жанр худож.-докум. нарису «На полюс повітрям», «Як я літав у Китай», «Політ над океаном», «Чотири вітри», «Індія, Індія!» та ін.) У 1928-34 написав роман у 2 кн. «Важкий дивізіон», присв. подіям Першої світ. війни, високо оцін. критикою, перекл. іноз. мовами. Роман напис. у традиціях рос. епіч. прози і ставиться в контекст із кращими рос. і європ. творами про Першу світ. війну. Повість «Перша міністерська» (1934) відтворює атмосферу перших років ХХ ст. в невеликому повіт. містечку (Черкасах), де навч. головн. герой (автор). Обидва твори об'єдн. історією одного героя, в долю якого Л. вкладає автобіогр. елемент. Романом «Лицем до лиця» (1934-57) розробл. тема революц. та громад. війни, потрактов. з позицій комуністич. ідеології, яка помітна і в ін. творах письмен., в т. ч. написаних на теми сучасності, – романі «Дім без привидів» (1963), повістях «Дівчина з тайги», «Зоя Сергєєва». Худож.-докум. роман «Шелестять вітрила кораблів» (1973), присяч. одному з рос. мореплавців, розширив мариніст. тематику творч. Л., започатковану низкою нарисів і повістю «Повстання на «Св. Анні»», яку віднос. до творів для дітей. Епічні твори Л. відзнач. добре розробл. сюжетом, певною запрограмованістю характерів, інколи – перенасиченістю персонажів. Л. підтримував зв'язок із Черкасами.

Тв.: Лебеденко А. Собр. соч.: В 3 т. – Л-д, 1978; Укр. перекл.: Будинок без привидів. – К., 1965.

Лит.: Холопов Г. Александр Лебеденко // Лебеденко А. Собр. соч.: В 3 т. – Т.1. – Л-д, 1978; Айзенберг Й. Поле його життя // Черкас. край – 1992. – 20.06; Южно Б. Земляк. Письменник. Мандрівник. // Акцент. – 2012. – 11 липня.

Літературно-творчий гурток (студія) Черкаського нац. ун-ту ім. Б.Хмельницького (Черкаського держ. педінституту) – об'єднання творчо обдарованої студентської молоді ЧНУ (ЧДП), яке існувало з перших років існування вишу в Черкасах. Збереглася інформація про існування при Черкаських педкурсах літературної філії «Плуга» (середина 1920-х років), яка об'єднувала студентів із літературним хистом (О.Лан, М.Шумило, В.Любченко, А.Запісочний, В.Тернина та ін.). Імовірно, наставником цих гуртківців був викладач Максим Бернацький. Інформації про літгурток у педінституті в 1930-х і в роки війни не знайдено. У другій пол. 1940 – х-поч. 1950-х літгурток існував і випускав нерегулярні машинописні (частково - рукописні) збірки творів і досліджень «Сталінське плем'я». Збереглися два випуски: 1949 р. – присвячений 70-річчю Сталіна, і 1952 р. Тоді й дещо пізніше до літгуртка входили Я.Івашкевич, М.Єременко, М.Масло, І.Дробний та ін. У 1960-х – П.Линовицький, В.Бас, М.Борщ, М.Костецький, С.Павленко, О.Крива (керівником був М.Ф.Кашуба),

У 1970-х до літ. гуртка ін-ту входили С.Левченко, М.Линовицький, А.Майстренко, С.Ткаченко, В.Касьяненко та ін., які випускали доволі регулярні розлогі стіннівки «Веселка Дніпрова». Керівником літгуртка був доц. М.К.Бутенко.

У 1990-х – 2000-х роках діяв літературний гурток «Варіації» та літературно-творча студія «Версії», склад якої постійно змінюється. Керівниками студії були доц. В.І.Пахаренко (1990-ті) і доц. В.М.Коваленко (2000-ні), у 2010-х – доц. Г.А.Клименко (Синьоок). Учасники студії видрукували 5 колективних збірників творів: «Варіації» (1999), «На осонні слова» (2002), «Історії дощу» (2004), «Мелодії смарагдової мушлі» (2005), «Світлотіні теплих слідів» (2009).

Лагода (справж. – Лагодзинський) **Валентин Костянтинович** (4/27.05.1913, с. Степанці, теп. Канівського р-ну – 10.І 1991, Київ] – укр. поет, гуморист і сатирик. Народився в сім'ї службовця. Навчався в школі рідного села, закінч. Корсунь-Шевченківське педучилище, «З благодатним краєм – Черкащиною пов'язана доля моя.

Там, у 12 км від Канева, від могили Великого Кобзаря, в селі Степанці народився я. Так, у славнозвісному місті Корсуні, навчався в педагогічному технікумі, там же захопився літературою, став пописувати, був активним учасником літературного об'єднання...» (з листа Л.), працював кореспондентом газ. «Молодий робітник» у Донецьку, редактором радіомовлення, навчався на літ. ф-ті Дніпропетровського ун-ту, де почав писати вірші. Належав до літ. орг-ції «Молодняк». Учасник Другої світ. війни, мав нагороди. Перша літ. публікація в 1927 р. Із ранньої творчості Л. означилися ліричний і гуморист.-сатиричний струмені, незрідка – їх поєднання. Л. – автор збірок лірики «Квітень» (1953), «За нашими Карпатами» (1954), «Натхнення» (1960); лірики та гумору – «Бурхливий плін» (1963), «Кличе земля» (1964); гумористично-сатиричних – «Що посієш, те й пожнеш» (1955), «Мокрим рядом» (1956), «Хто в бороні, хто в стороні» (1961), «Хоч круть, хоч верть» (1962), «Хай буде гаразд» (1964), «Деруни і Розтягаї» (1966), «Віддамо належне», «З персональним привітом» (1967), «Гаряча завивка» (1968), «Сатана у целюфані» (1971), «Чи ти ба!» (1972), «Цвіт і тля», «Кому чолом, кого помелом» (1973), «Спасибі за увагу» (1976), «Страшна помста» (1977), «Що правда, то правда» (1980), «Вимушена посадка» (1982), «Кличе земля», «Гумор, сатира, лірика» (1983), «Фатальна необачність» (1988). Центральне місце у творчості Л. посідають різні форми віршованої сатири та гумору – памфлети, фейлетони гуморески, байки, жарти, пародії, епіграми, казки-небилиці, шаржі: «...червоною ниткою... через увесь доробок поета – від лірики через сатиру і до пісні – проходить гумор. Джерела його, звичайно ж, у народній творчості, хоч поет майже не вдається до поширеного переспівування із народного. Переважно це прості, життєві ситуації, взяті із буденного побуту, виробничих, громадських взаємин тощо...» (В.Косяченко). Тематика творів Л. – найрізноманітніша. У низці творів Л. вдається до драматизації тексту – сценок («Краю рідний, мила Батьківчино!», «Майбутні експонати»), він – автор комедії «Заяча позиція» (1959), двох збірок віршів для дітей «Веселе люстерко» (1973), «Ганнуся і Михась» (1978). Л. – майстер пісенної лірики, тривалий час співпрацював із хором Г.Верьовки (збірки пісень «Над широким Дніпром», 1978; «Солов'їний край», 1985), широко популярними стали пісні на слова Л. «Побажання на прощання» («І в вас, і в нас хай буде гаразд», «Колгоспні співаночки», «Прославна», «Шумлять хліба» – муз. І.Сльоти, уродженця Черкащини та ін.). Л. багато працював над перекладами та переспівами творів з ін. л-р, низка його творів перекладена інш. мовами. Член Спілки письмен. України, лауреат літ. премії ім. Степана Олійника (1984). Постійно підтримував зв'язки з Черкащиною.

Тв.: Лагода В. Що правда, то правда. Вибране. – К., 1980; Гумор, сатира, лірика. К., 1983; Солов'їний край. – К., 1985.

Лит.: Укр. літ. енциклопедія. – Т.3– К., 1995; Косяченко В. Любов'ю окрилений сміх. – К., 1985; Ковінька О. Співець ліричного й сатиричного // Дніпро. – 1973. – №5; Сорокопуд І. Зброєю слова // Дніправа Зірка. – 1988. – 26 вересня; Шабатин П. Пісняр, гуморист, сатирик // Дніправа Зірка. – 1993. – 26 травня.

Лагоза Віктор Маркович (24.11.1918, м. Канів – 9.05.2002, Харків) – укр. письменник, поет-байкар. Батько І.Лагози. Народився в сім'ї службовця. Освіту здобував у Каневі та на робітфаці Харків. мед. ін-ту (1937). У 1937-48 – служба в радян. армії. Учасник Другої світ. війни, артилерист, був 4 рази поранений, мав ряд бойових нагород. Під час війни виступав у фронтовій пресі. Після демобілізації працював на будівн. і в промисловості на адмінпосадах, у редакції Харків. журн «Простор» (із 1991 – «Березіль»). Л. – автор байок, віршованих гуморесок, пародій у збірках «Байки» (1956), «Вчений і колода» (1958), «Списати!» (1959), «Дармоїди» (у співавт., 1962), «І з медом, і з перцем» (1962), «Лихе зілля» (1963), «Сонячні цілунки», «Припечатаний Заєць» (1965), «Вередливий слимак» (1973), «Рання Коза» (1976), «Чужі млинці» (1978), «Соловей у курнику» (1981), «Ведмежа послуга» (1986), «З перцем і сіллю» (1989) та ін., числен. публік. у періодиці. Л. надавав перевагу сюжетній байці з традиц. і новими алегорич. персонажами або людьми, характери яких розкрив. через дію, вчинки, жвавий діалог,

жанрову сцену чи авторську розповід. Л. писав лірич. прозу та поезію: зб. «Сонячні цілунки» (1965), «Дика груша» (1967). Низка байок Л. перекладена інозем. мовами.

Тв.: Лагоза В. Байки. – Х., 1975; Твори. – К., 1988.

Лит.: Укр. літ. енциклопедія. – Т.3– К., 1995; Величко А. Грані сміху // Прапор. – 1963. – № 9; Стадниченко Ю. Байки стоять за правду // Літ. Україна. – 1999. – 11 лютого.

Лавріненко Іван Йосипович (23.07.1945, с. Пастирське Смілянського р-ну) – поет. прозаїк, художник. Народився в селянській сім'ї. Закінчив місцеву середню школу, служив у війську (1968). Після армії працював ковалем, вантажником. Закінчив Львів. училище прикладного мист-ва ім. І.Труша (1972), мешкає і творить у Черкасах. Як художник працює в галузі ковальського мист-ва та малої пластики. Учасник всеукраїн. та обласних худож. виставок. Член НСХУ.

Поряд із мистецькими творить і літературні тексти – поезію, прозу. Л. – автор збірки поезій «Протяги» (1993), збірок прозової новелістики «Меандри» (2006) і «Вирази...» (2010), публікацій у періодиці. Інтонаційно стримана, твореними картинами «приземлена» лірика Л. багата підтекстовою семантикою та образністю. «Мудра, філософська книжка! Вся вона зіткана з почуттів, переживань і болю. За свій народ, за наруги над його історією, культурою, мовою» (М.Негода про зб. «Протяги»). Прозові мініатюри Л., серед яких є й «поезія в прозі», в більшості своїй мають притчевий зміст: «Проза І.Лавріненка – переважно новели-притчі, в яких поряд із філігранною, як його видобути з вогню й ударів молота ажурні металеві вишиванки, іронією мовиться про речі дуже серйозні, такі необхідні для сьогоденного українця з розшматованою душею: про громадський обов'язок, честь, совість, послідовність, вірність своєму роду, своїй білій хатині, рідному порогу, засуджується юдине відступництво, зрада...» (В.Захарченко). Для низки новел Л. властива психологічна глибина і напруга, густа метафоричність.

Тв.: Лавріненко І. Протяги. – Ч-си, 1993; Меандри. – Ч-си, 2006; Вирази... – Ч-си, 2010.

Лит.: Негода М. На протягах історії // Черкаси. – 1993. – травень; Захарченко В. Притчі від Івана Лавріненка (передм.) / Лавріненко І. Меандри. – С. 5-7; Костирко О. Іван Лавріненко – поет, художник і коваль // Свобода (США) – 2010. – 13 серпня.

Лавріненко Іван Максимович (27.09.1934, с. Івківці Чигиринського р-ну) – прозаїк. Походить із сільської родини. Навчався в рідному селі. Протягом багатьох років мешкав і працював на Камчатці – рибалкою, капітаном морського буксира, зав. відділом рибкомбінату. Закінчив іст. фак. Далекосхідного держун-ту. Із кін. 1980-х мешкає в Черкасах, працював у Черкас. обл. архіві. Л. – автор збірок прози «Дороги» (1994), «Андрійкові листи» (2001), повісті «Ніч» (2001), публікацій у періодиці. Оповідання та поезії в прозі Л. відзначаються тонким психологізмом, увагою до худож. деталі, спостережливостю і філософічністю. Прозові мініатюри Л. свого часу високо оцінили Е.Межелайтіс, М.Стельмах. Повісті «Андрійкові листи» і «Ніч» написані на м-лі Другої світ. війни, гітлерівської окупації, об'єднані одним героєм – хлопчиком Андрійком, його відчуттями окупаційних реалій. Перша з повістей має цікаву епістолярну форму: 26 листів-розділів малого героя з окупованого села до батька-фронтовика. «Кожний Андрійків лист – то яскрава картина життя людей на окупованій території. Листи дихають не прикрашеною правдою далеких років. У творі вдало поєднана життєва і художня правда. На сторінках повісті чимало поетичних знахідок. Письмо автора пронизане ліризмом» (К.Світличний). Л. – член клубу незалеж. укр. письм. «Оратанія», обл. літстудії ім. В.Симоненка.

Тв.: Лавріненко І. Дороги. – Ч-си, 1994; Андрійкові листи. – Ч-си, 2001; Ніч. – Ч-си, 2001.

Лавров Федір Іванович (11/24.II 1903, с. Вереміївка, теп. Чорнобаївського р-ну – 9.12.1980, Київ) – укр. фольклорист, кандидат філол. наук. Походив із селянської родини. З дитячих років захопився творчістю кобзарів, укр. фольклором. Освіту здобував у рідному селі, 1925 закінч. Золотоніський педтехнікум, працював інструктором політосвіти

Шевченківської округи, директором трудшколи, директором Золотон. педтехнікуму, редактором район. газети. Закінч. 1935 Комунист. ін-т журналістики та 1937 Ін-т Червоної професури (обидва – у Москві). Працював у Києві директором вид-ва «Мистецтво», зав. від. газ. «Советская Украина», заст. директора Ін-ту укр. фольклору АН СРСР. У цьому ін-ті (з перервою) пропрацював до 1963, редагував журн. «Український фольклор» (1938-41). Учасник Другої світ. війни. Л. досліджував історію кобзарства в Україні, автор монографії «Кобзар Остап Вересай» (1955) і «Кобзарі. Нариси з історії кобзарства України» (1980), статей і брошур «Кобзар Федір Кушнерик» (1940, у співавт.), «Кобзар Єгор Мовчан» (1958, у співавт. з М. Рильським), «Кобзар П. Носач» (1960) та ін. Вивчав нар. сатиру й гумор – «Гумор і сатира в українському фольклорі Великої Вітчизняної війни» (1947), «Українська народна суспільно-політична сатира» (1967, 1971), «Українська народна сатира» (1969) та ін. Л. написав «Порадник по фольклору» (1940), «Посібник по збиранню народно-поетичної творчості» (1951), був автором вступ. статей та окремих розділів підручн. «Українська народна поетична творчість» (1955, 1958, 1965), уклав ряд фольклорних збірників. Л. досліджував фольклор, побут, звичаї, історію рідної Вереміївки (дослідж. «З історії Вереміївки», 1973).

Тв.: Лавров Ф.І. Кобзар Остап Вересай. – К., 1955; Кобзарі. Нариси з історії кобзарства України. – К., 1980; З історії Вереміївки // Нар. творч. та етногр. – 1973. – №2.

Лит.: Укр. літ. енциклопедія. – Т.3. – К., 1995; Приліпко М. До 110-річчя відомого земляка // Світлий шлях. – 2013. – 23 лют.

«Ластовенятко» – тематична рубрика (півсторінкова, чвертьсторінкова) в Корсунь-Шевч. район. газеті «Надросся», адресована для дітей. Своєрідним «модератором» рубрики є Жабеня Квакі, яке веде діалог із читачем. Рубрика вміщує зорієнтовані на дошкільний і молодший шкільний вік твори: казки, загадки, небилиці, ліричні мініатюри тощо. Рубрика ілюстрована відповідними малюнками.

Лебедик Надія Іванівна (жовтень 1920, pobl. м. Нижній Новгород, теп. РФ – липень 2010, м. Ватутіне Черкас. обл.) – педагог, поетеса. Походила з багатодітної родини. У 6-літ. віці разом із батьками Л. перебралася в Нижній Новгород, тут закінчила с/школу (1939) і тоді ж стала студенткою фізмату Горьківського педін-ту (зак. 1942). Працювала вчителем математики в Нижньому Новгороді. З 1955 – мешкала в м. Ватутіне, викладала математику в місцевій СШ №1. Віршувати почала в 1980-х, писала рос. мовою. Л. була членом літоб'єдн. «Звенигора» (м. Звенигородка), літ. студії «Витоки» (м. Ватутіне), публікувалася в журн. і газ. періодиці. Авторка зб. віршів «Говорливый звонкий край» (Стихи о школе) (1997), підзаголовок до якої визначає ключову семантику віршів – «педагогічну» («Учеба – нелегкое дело», «От первоклассников», «Каникулы», «В.А.Сухомлинскому», «Молодым учителям», «В родной школе»). У віршах помітне формально-змістове аматорство, одною з вельми помітних рис віршів виступає дидактизм, інколи – моралізування. Водночас вірші Л. відзначаються щирістю почуттів, ліричністю, сповідальністю.

Тв.: Лебедик Н. Говорливый звонкий край. – Ч-ссы, 1997. – 112 с.

Лит.: Бурій В. Педагогічна сага Надії Лебедик // Шевченків край. – 1998. – 11 березня; Бурій В. Надії Лебедик – 80 // Місто робітниче. – 2000. – 28 жовтня.

Лебідь Максим Максимович (24.11.1899, с. Келеберда, теп. Кременчуцького р-ну Полтав. обл. – не встан., за УЛР – 1939) – укр. поет. У низці джерел, у т.ч. в довіднику «Письменники Радянської України. 1917-1987», помилково вказано, що Л. народився в с. Келеберда Канівського повіту (теп – Канів. р-ну).

Левада (Косяк-Левада) **Олександр Степанович** (13/26.11.1909, с. Кривчунка Жашків. р-ну – 16.12.1995, Київ) – укр. письменник. Походив із родини вчителя. Освіту здобував у школі с. Лук'янівки (теп. Таращан. р-ну Київ. обл.), навчався у Вінницькому

педін-ті (1930-32), вчителював, працював журналістом. Учасник Другої світ. війни, фронтовий журналіст, мав бойові нагороди. Події воєн. років відтворені в памфлеті «Плач полонянок» (1943), «Балканському щоденнику. Записках фронтового літератора...» (1946), в романі «Південний Захід» (1950, у співавт. з І.Ле), деяких п'єсах і віршах. По війні певний час мешкав у Корсуні-Шевченківському («... Рось, на зустріч з якою я не раз бігав у дитинстві більше як за десять кілометрів, а по війні цілих три роки жив на її скелястому березі в славному Корсунь-Шевченківському...»: з повісті «Ріки невинна течія»). Л. обіймав посади заст. міністра кінематографії УРСР, заст. міністра культури УРСР, першого заст. голови Держкіно УРСР, секретаря правління СПУ. Л. в л-рі відомий передовсім як драматург і кінодраматург, у доробку якого широке розмаїття жанрів – драма, драмат. поема, філософ. трагедія, лірична драма, комедія, політич. памфлет, героїчна драма. Перша п'єса – віршов. трагедія «Родина Штормів» (1936, незакін.). У п'єсах «Ой у полі нивка» (1939, у співавт.), «Марія» (1951), «Остання зустріч» (1956) порушено морально-етич. проблеми. Події громадян. та Другої світ. війни з виразно прорадян. позицій відтвор. в драмах «Камо» (1941), «Шлях на Україну» (1946), «Під зорями балканськими» (1947), лібрето опери «Арсенал» (1960, у співавт.) та ін. Філософською спрямованістю, внутр. напруженим ритмом відзнач. трагедії «Фауст і смерть» (1962, на Київ. кіностудії ім. О.П.Довженка 1966 поставл. однойм. фільм), «Бути чи не бути?» («Гроза над Гавайями», 1963), драма «Здрастуй, Прип'ять!» (1973), сатир. комедія «Перстень з діамантом» (1977).

Л. написав ряд кіноповістей, сценаріїв, за якими поставлено фільми «Правда» (1957, за однойм. п'єсою О.Корнійчука), «Українська рапсодія» (1960), «Берег надії» (1967), «Ескадра повертає на захід» (1966), «Родина Коцюбинських» (1970, відзнач. Держ. премією УРСР ім. Т.Г.Шевченка 1971 р.) та ін. Л. – автор поеми «Микола Чернишевський» (1939), збірок віршів «Поезія» (1941), «Березень – жовтень» (1975). У прозі 1970-80-х (автобіогр. пов. «Повість про ранній ранок», 1979; «Ріки невинна течія», 1983; роман «Два кольори», 1989) втілено роздуми про людину і час. Писав публіцистику, спогади («Від серця до серця», 1986). Ряд творів Л. перекладено інш. мовами. На поч. літ. творчості (1928-29) Л. номінально входив до літ. групи Вал. Поліщука «Авангард», еволюціонував до статусу ортодоксального радян. письменника (із оточення О.Корнійчука). Член Спілки письменників України.

Тв.: Левада О. Твори. – Т. 1-4. – К., 1979-80; Ріки невинна течія. – К., 1984.

Лит.: Укр. літ. енциклопедія. – Т.3. – К., 1995; Давидова І. Шукання і звернення. – К., 1970; Бראהда О. Ім'я російського «Левада – Центру» – від Косяка з жашківської Кривчунки // Прес-Центр. – 2010. – 24 лютого.

Левандовський Володимир Петрович (13.11.1947, м. Городок Хмельницької обл.) – педагог, літератор-гуморист. Освіту здобував у рідному містечку, закінчив Корсунь-Шевч. педучилище. 35 років завідував відділом оргмасової роботи станції юних техніків і керівником гуртків у Корсунь-Шевч. район. центрі дит. і юнацької творч. Пише літературно-гуморист. твори, автор збірки гуморесок «Заєць на пероні», публікацій у періодиці.

Лит.: Митці слова Корсунь-Шевченківщини. Довідник / За ред. В.О.Метелиці. – Корсунь-Шевч., 2012.

Легенький Іван Миколайович (20.06.1939, с. Косарі Кам'янського р-ну) — музикант, літератор-гуморист. Народився в селянській сім'ї. Середню освіту здобував у школі рідного села та в музичному училищі, служив у війську. Із 1960-х мешкає в Стеблеві Корсунь-Шевч. р-ну. Завідував селищним буд. культури, керував кількома самодіяльн. колективами, з якими дав понад 700 концертів, у т.ч. в Києві, Москві, Польщі, Німеччині. Працював муз. керівником у дитячих установах, сам виступає як читець-гуморист. Писати літ. твори почав зі школи, публікується в періодиці з 1969. Л. – автор

збірки байок і гуморесок (прозових і віршових) «Пару слів про Стеблів» (2006), співавтор колект. збірки гумору «Корсунський гусак». Різноматичні твори Л. за стилем і проблематикою доволі близькі до народного гумору. На музику Л. створено низку пісень. Лауреат район. літ. премії ім. І.С.Нечуя-Левицького.

Тв.: Легенький І. Пару слів про Стеблів. – К., 2006.

Лит.: [Ред.] Сміхом засватаний // Надросся. – 1999. – 20 червня.

Лимаренко Тетяна Олександрівна – див.: Воронцова Тетяна.

Линовицький Микола Павлович (19.12.1956, за докум. – 1.01.1957, м. Гребінка Полтавської обл.) – філолог, поет. Народився в інтелігентській сім'ї. Брат П.П.Линовицького. Середню освіту здобував у Гребінці (1974), вищу – на філфаці (укр. відділення) Черкаського педін-ту (1978). Працює за фахом, викладає укр. словесність у Лозірківському ПТУ в Оржицькому р-ні. У Черкасах відвідував літ. студію «Дніпро» при Черкас. обл. організації СПУ, друкувався в періодиці, в т.ч. має публікації в Росії, Польщі, Канаді. Л. – автор збірок віршів «Код ментальності» (2005), «Прости ВСЕВИШНІЙ» (2005), «Через мінне поле» (2008). У віршах Л., формально не завжди завершених (частіше – через порушений ритм), незрідка – прозаїзованих, домінує не ліризм, а епічність, не емоцію, а рацію, звідси їх нахил до мислительності, філософічності. Образний лад густіший у мініатюрах. «Філософські вірші – щирі і мудрі. Здається, змушують прислухатися, як панна Вічність проходить поруч. Автор роздумує над сенсом існування...» (Л.Пономаренко). «Ця поезія не традиційна, не описова, без стандартних поетичних красивостей, не статична, вона динамічна, напружена, рядок її енергійний, насичений думкою... Автор чудово володіє підтекстом між рядками. Саме там оголений нерв ліричного героя» (В.Захарченко).

Тв.: Линовицький М. Код ментальності. – Ч-си, 2005; Прости, Всевишній. – Ч-си, 2005; Через мінне поле. – Ч-си, 2008.

Лит.: Пономаренко Л. «Написати б хоч слово на небі синьому» (передм.) / Линовицький М. Код ментальності. – С. 3-4; Захарченко В. Слово, мовлене талановито, по-новому (передм.) / Линовицький М. Прости, Всевишній. – С. 3-4.

Литвиненко Віталій Володимирович (8.01.1932, м. Корсунь) – педагог, прозаїк. У 7 років залишився круглим сиротою. Закінчив 7-річку. Із 1944 працював у колгоспі: пастухом, їздовим, трактористом. Закінч. фізмат Черкаського педін-ту. Вчителював на Корсунщині (Комарівка, Завадівка, Корсунь), 22 роки викладав математику в педучилищі. До літ. творчості звернувся в зрілому віці, пише оповідання, новели, нариси. Л. – автор книжок новелістики «Не поле перейти», «Що посієш...», «У всякого своя доля», «Дороги життя нашого», «Доброта людська», публікацій у періодиці. Домінанта творів Л. – морально-етична, дидактична. Лауреат район. літ. премії ім. І.Нечуя-Левицького.

Лит.: Митці слова Корсунь-Шевченківщини. Довідник / За ред. В.О.Метелиці. – Корсунь-Шевч., 2012.

Лищенко Олексій (Олекса) Костянтинович (14.03.1942, с. Валява Городищенського р-ну – 14.02.2014, м. Черкаси) – укр. поет, публіцист. Походив із селянської родини. Освіту здобував у школі рідного села, в Одеському фінансово-кредитному технікумі. Заочно закінчив філфак (укр. мова і літ.) Київського ун-ту (1968), де, власне, і почав серйозно цікавитися літ. творчістю (дипл. робота за творчістю В.Симоненка) та Вищу парт. школу. У Черкасах працював у фінансових, комсомольських органах, літпрацівником газ. «Молодь Черкащини» (1967-8), в управлінні внутр. справ, облвиконкомі, облдержадміністрації. За безпосередньої участі Л. на Черкащині були започатков. літ. конкурс «Сонячні кларнети», літ.-мист. свята «Поетичний жовтень», «В сім'ї вольній, новій». Л. – ініціатор заснув. в Черкасах 1994 р. літ.-публ. премії ім. В.Симоненка «Берег надії» (тепер – Всеукр. літ. премія ім. В.Симоненка). Літ. творчість розпочав у молодому віці: учасник 1-го фестивалю молоді поезії України (1971) на

Хмельниччині. Публікув. в колект. збірн. «Вітрила» і «Добридень» (Київ), «Зірниці» та «Повноліття» (Дн-ськ), «Привет с Днепра» (Ярославль, РФ), часописі «Холодний Яр» та ін., у газет. періодиці. Л. – автор збірок віршів «Крутозлами» (1999), «Екзамен волі» (2001), «З відстані свободи» (2003), книжки публіцистики й літературознавства «Від імені покоління» (Про Василя Симоненка)» (2004). Значну частину поетич. доробку Л. складають вірші громадянського, гуманістичного, «античиновницького» звучання («Імперія влади», «Накачка», «Надивившись вдосталь на фасади» та ін.), позначені виразною публіцистичністю, внутрішньою полемічністю, емоційною насиченістю (зокр., вірші-посвяти «антигероям» тощо). Національно-патріотич. семантика – інша ключова тема поезії («Україно – зоряна відродо...», «Про Дніпро», «Пора нащадкам перестати...» тощо). Густіша художність виявляється в інтимній та пейзаж. ліриці Л., написаній частіше у серпанку елегантності, смутку, особливої проникливості. Версифікаційна техніка поезій Л. достатньо вправна. Ряд поезій Л. стали популярними піснями. Поет – лауреат обласної літ. премії ім. В.Симоненка. Член НСПУ.

Тв.: Лищенко О. Крутозлами. – Ч-си, 1999; Екзамен волі. – Ч-си, 2001; З відстані свободи. – Ч-си, 2003; Від імені покоління. – К., 2004.

Лит.: Лищенко О. «Та допоки мислю, – я в дорозі...»: Біобібліограф. нарис. – Ч-си, 2002; Поліщук В. Лірика «осінньої весни» (передм.) / Лищенко О. Крутозлами. – Ч-си, 1999; Біленко В. «І тиха радість хвилею прилине» // Сільські вісті. – 1990. – 29 квітня; Мозгова В. Поет-чиновник сумно посміхався... // Молодь Черкащини. – 1999. – 30 вересня.

Лісовий Петро (справж. – Свашенко Петро Андрійович) (10/22.06 1891, с. Деркачі, тепер Дергачі Харків. обл. – не встан., Білбалттаб, за УЛЕ – 17.01.1943) – укр. письменник. Походив із селян. родини. Початк. освіту здобув у земській школі. Навчався в Уманському училищі садівництва (зак. 1914), одночасно працював чорноробом на консервн. фабриці. Певний час працюв. в Умані на переробці фруктів. Учасник Першої світ. війни, де перейнявся революц. настроями, став агітатором, пробував сили в журналістиці, симпатизував українській справі. 1917 поверн. в рідне село, продовжив револ. діяльність, різними владами Л. піддавався арештам. 1919 вступив до партії більшовиків і повернувся до Умані, де очолював місцеву газ. «Вісті», був секретарем ревкому. 1920 р. полишив Умань, був на фронтах громадян. війни, на парт. і журн. роботі в Чернігові, Харкові, де розпочав літ. діяльність, активно працював у журналістиці. Л. – автор збірок оповідань і нарисів «В тумані», «Сільське» (1924), «Дичавина», «В революцію» (1925), «Дніпробуд» (1925/7), «Нетрі села», «Кубань», «Українська Ніагара» (1928), «Правда» (1929), «З дороги», «Чудотворці», «З олівцем по Україні», «Край чорного золота», «У Донських степах» (усі – 1930), «Демонстрація» (1931), «Світовий рекорд» (1933), численних публ. у періодиці, ключовою темою яких була доля укр. села й селян у новому часі. Перу Л. належать повісті й романи «Микола Ярош» (1927), «Записки Юрія Діброви» (1930), «Бризки крові» (1931), де відображ. револ. події 1905, 1917 років, фантастич. повісті «Червона ракета» (1932), «Гаррі Сміт, або Янкі в українських преріях», «Вишневі потоки» (1933); повісті-хроніки «Наші слобожани» (1930), «За Збручем» (1932).

У пов. «За Збручем» Л. умістив згадку про Умань: «Місто було тихе, глухе. Воно торгувало пшеницею, експортувало свиней до Пруссії і, як кажуть, квітнуло. Торговці торгували, службовці служили, селяни обробляли землю. У повіті була благодать і «благорастворение воздухов». Ніщо не мутило цього спокою і миру. Такий був наш Сонгород. Тихо, глухо було в ньому...»

Навесні 1935 Л. був звинувач. в укр. націоналізмі та репресований: 5 років виправно-трудових таборів у Біломорсько-Балтійських таборах (Білбаттаб). Подальша доля Л. невідома. Він повністю реабіліт. 1956. Член Спілки письменників України.

Тв.: Лісовий П. Наші слобожани. – К., 1960.

Лит.: Укр. літ. енциклопедія. – Т.3. – К., 1995; Письменники Уманщини (Довідник-антологія) / Укл. і ред. М.С.Павленко. – Умань, 2011.

«Літературна полицка» – тематична рубрика (газетний «підвал») у Христинівській район. газеті «Трибуна хлібороба». Зазвичай уміщує прозові літ. твори (типу бувальщин, «житейських історій», «жіночої» прози) «із продовження» і переважно не місцевих авторів.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка у Звенигород. район. газеті «Шевченків край», яка неперіодично виходить на заміну традиційній у цій газеті літ.-мист. сторінці «Звенигора». «Літ. сторінка» вміщує різножанрові твори, переваж. місцевих авторів чи авторів, пов'яз. зі Звенигородщиною. Публікує також презентації книг, рецензії, оглядові статті чи замітки. Для літераторів-початківців відведена рубрика «Проба пера».

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в Кам'янській район. газеті «Трудова слава», виходить спорадично і доволі тривалий час, уміщує різножанрові літ. твори професійних письменників (Ф.Кравченка, М.Іщенка, Д.Кононенко, В.Ткаченка та ін.) та літераторів-аматорів, пов'язаних із Кам'янщиною. Незрідка вміщуються літературознавчі, рецензійні, презентаційні, краєзнавчі матеріали.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в Канівській район. газеті «Дніпрова Зірка». Сторінка ведеться в газеті півстоліття, періодичність її виходу, порівняно з 1960-70-ми, помітно зменшилася. Сторінка друкується спорадично, інколи в цій газеті під назвою «Зорянка», вміщує різножанрові літ. тексти переважно місцевих авторів або тексти, в яких ідеться про Канівщину. Одною з найпомітніших тем є шевченківська.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в Корсунь-Шевченк. район. газеті «Надросся». Виходить не завжди регулярно, але вже тривалий час. Уміщує різножанрові літ. тексти в основному місцевих авторів чи пов'яз. із Корсунщиною: П.Жура, В.Бур'яна, І.Легенького, О.Киби, В.Метелиці, С.Двірняка та ін.

«Літературна сторінка» («Літературна скарбничка», «Літературний куточок» – тематична сторінка (сторінки) в Маньківській район. газеті «Маньківські новини». Входить спорадично і вміщує різножанрові (переважно віршові) твори місцевих авторів – А.Слободяника, Ю.Макаренка, К.Сотніченко, К.Рябенко, М.Зайки, В.Оберемок та ін.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в Смілянській район. газеті «Смілянські обрії», яка з особливою інтенсивністю (не рідше одного разу на місяць) виходила в кін. 2000-х – у 2010-х рр. Вела сторінку журналіст і літератор Тетяна Бантиш, яка часто вміщувала власні прозові тексти (бувальщини, «житейські історії»), оповідання, новели). На сторінці публікуються твори професійних і непрофесійних літераторів, пов'яз. зі Смілянщиною (В.П'ятун-Діброва, Н.Матюшенко-Гребенюк, А.Горбівненко, В.Ткаченко, І.Коваленко, В.Коваленко, З.Зацаринна та ін.), літ. репортажі, рецензії, презентації, гумор. Інколи літ. сторінка виходила з «додатковою» назвою – «Тясминські вітрила».

«Літературний зажинок» – тематична сторінка в Тальнівській район. газеті «Колос», яка презентує різножанрові літ. тексти переважно місцевих авторів – членів літ. студії «Зажинок». Традиція такої назви сторінки ведеться з 1960-х. На сторінці ведуться рубрики «Поетичним пером», «Етюд», «Наші зустрічі», «Із життя», «Оком об'єктива» та ін. Частіше публікуються твори В.Седня, Л.Мельника, К.Кособлик, В.Мицика, О.Сошинського, І.Нерубайського, А.Поліщука та ін.

Лит.: «Літературна сторінка» // Колос. – 2003. – 3 січня; 2004. – 27 квітня; 2006. – 6 червня.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в Христинівській район. газеті «Трибуна хлібороба». Як правило, на сторінці вміщуються літ. твори (майже всуціль – віршові) школярів – членів місцевих літ. студій «Зернятко» і «Джерельце», вірші мають виразно аматорський рівень.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в газеті Черкаського р-ну «Сільські обрії» (у 1970-80-х така сторінка мала назву «Дніпро»). На сторінці функціонують рубрики «З поетичного зошита», «Для душі» та ін., вміщується переважно твори місцевих авторів (О.Зеленька, І.Зеленько-Швед, В.Шинкаренка, А.Мостіпан, Ф.Пилипенка та ін.). Виходить спорадично.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в район. газеті «Чигиринські вісті». Виходить неперіодично, інколи сторінка має певну тематичну спрямованість. Тут публікуються різножанрові літературні тексти переважно місцевих літераторів або вихідців із району – Л.Паниченко, Г.Козакова, О.Солодаря, І.Горбенка, П.Гончара, Ю.Улянич та ін.

«Літературна сторінка» – тематична сторінка в Шполянській район. газеті «Шполянські вісті». Виходить спорадично, вміщує різножанрові літ. тексти переважно місцевих авторів – В.Колоса, О.Діхтяренка, І.Коливая, Л.Проковської, В.Марочка, Л.Харченко, О.Темненко, Л.Денисенко, Я.Гриньків, О.Зеленька та ін. На сторінці є рубрики «Презентації», «Проба пера», «Вірші для дітей», «Усміхнись», «З нових поезій», «Підслухані розмови» та ін., уміщуються різні конкурсні завдання, фотоілюстрації.

«Літературне перевесло» – тематична літ. сторінка в газеті «Корсунь», яка репрезентує «поетичну творчість корсунчан». Сторінка започаткована 2007 р. як одна з літ. сторінок у газеті «Корсунь». Виходить спорадично. Уміщує твори авторів, які мешкають на Корсунщині.

«Літературний жовтень» – щорічний літературний конкурс для учнівської молоді Золотоніщини, який проводиться район. спілкою дит. і юнацьких організацій «Дивосвіт», райвідділом освіти, район. будинком дит. і юнацької творчості. Конкурс проводиться в номінаціях «Поезія», «Проза», «Малюнок», переможці відзначаються нагородами.

«Літературний клуб» – тематична літературна сторінка в обласній газеті «Черкаський край», заснована як спільний проект газети й обласної організації НСПУ з 2012 р. Виходить 5-6 випусків на рік. Уміщує різножанрові літ. твори письменників Черкащини, нариси про них, рецензії та презентації нових видань тощо. Практикуються тематичні випуски сторінок «Літ. клубу» («Письменники Черкащини – про кохання», «Шевченкіана письменників Черкащини» та ін.) або ж сторінки, присвячені творчості конкретного письменника.

Лит.: «Літературний клуб» // Черкаський край. – 2012. – 10 лютого.

«Літературний клуб» – тематична літературна сторінка в Шполянській газеті «Центр України». Виходить нерегулярно. Вміщує твори (поезію, прозу) переважно місцевих авторів (О.Діхтяренка, О.Темненко, В.Коливай, Я.Гриньків, М.Стася, Г.Трофименко та ін.). На сторінці є рубрики «На ліричних хвилях», «Для дітей» та ін.

Лит.: «Літературний клуб» // Центр України. – 2013. – 1 червня.

«Літературний куточок» – періодична рубрика в Тальнівській район. газеті «Колос». Публікує різножанрові твори місцевих авторів (К.Кособлик, В.Седня, Л.Мельника, І.Нерубайського та ін.).

Літературні музеї на Черкащині – спеціалізовані заклади культури (національні, державні, муніципальні, авторські тощо), в яких висвітлюється літ. життя краю, життєвий і творчий шлях письменників тощо. На Черкащині функціонують: Шевченківський національний заповідник у Каневі (Тарасова Гора); Національний заповідник «Батьківщина Тараса Шевченка» (Моринці, Будище, Керелівка); Музей «Кобзаря» Т.Г.Шевченка в Черкасах; обласний літературно-краєзнавчий музей «Літературна Черкащина» в Черкас. нац. ун-ті ім. Б.Хмельницького; Меморіальний музей Василя Симоненка в Черкасах (ред. газ. «Черкаський край»); музей «Літературна Канівщина» в Каневі; музей Василя Симоненка в Черкаській ЗОШ №33; музей П.П. та С.С.Гулаків-Артемівських у Городищі; музей-садиба І.С.Нечуя-Левицького в селищі Стеблів Корсунь-Шевчен. р-ну; музей Г.С.Сковороди в с. Каврай Золотоніського району; музей М.П.Старицького в с.Кліщинці Чорнобаївського р-ну; будинок-музей Івана Ле в Городищі; музей М.П.Бажана в Умані; Кам'янський державний заповідник (у ньому – музей О.С.Пушкіна та П.І.Чайковського); садиба-музей В'ячеслава Чорновола у Вільховці Звенигородського р-ну. Діють музейні кімнати братів С.О. та П.О.Єфремових у с. Пальчик Катеринопільського р-ну; Тодося Осьмачки в с. Куцівка Смілянського р-ну; Михайла Драй-Хмари в с. Малі Канівці Чорнобаївського р-ну; Юрія Кримова в с. Богодухівка Чорнобаївського р-ну; Михайла Масла в с. Ковалівка Драбів. р-ну.

Літературно-краєзнавчі експозиції діють у Черкаському обласному та багатьох районних краєзнавчих музеях.

Лит.: Поліщук В.Т., Поліщук М.П. Література рідного краю (Літ. Черкащина). Підручник. – Ч-си, 2013.

Літературні премії, які встановлені на Черкащині, та літ. премії, встановлені поза Черкащиною, але імені тих митців, які пов'язані з Черкащиною. Національна (до 1997 – Державна) премія України (до 1992 – УРСР) ім. Т.Г.Шевченка – найвища творча відзнака в Україні, встан. 1961 р.; літературна премія ім. Олекси Влизька, встан. (2006) на Шполянщині; Міжнародна премія ім. С.С.Гулака-Артемівського, заснов. (1996) Укр. екологічною акад. наук, журн. «Дніпро»; премія ім. академіка Сергія Єфремова, засн. (2000) Інститутом л-ри ім. Т.Г.Шевченка НАН України; літературна премія ім. Олени Журливої, заснов. (2010) в Смілі; літературно-мистецька премія ім. Олекси Кобця, заснов. (1933) в Каневі; премія ім. О.Є.Корнійчука, заснов. (1985) Радою Міністрів УРСР (присуджувалась у 1986-88, після чого припинила існув.); літературно-мистецька премія ім. Агатангела Кримського, заснов. в 1992 р. на Волині; обласна краєзнавчо-літературна (з 2000 – краєзнавча) премія ім. Михайла Максимовича, заснов. 1994 р. в Черкасах; літературна премія ім. Михайла Масла, заснов. 1987 р. на Драбівщині як районна, у 2014 відновлена як загальноукраїнська; літературна премія ім. Федора Мицика, заснов. 2008 р. на Тальнівщині для молодих (до 25 р.) авторів; літературно-мистецька премія ім. І.С.Нечуя-Левицького, заснов. 1992 р. Українським фондом культури; літературна премія ім. Тодося Осьмачки, заснов. 2012 р. Черкас. обл. організацією НСПУ; обласна (з 2012 – Всеукраїнська) літературно-публіцистична (з 2000 – літературна) премія ім. Василя Симоненка, заснов. 1994 р. в Черкасах (літ. премії ім. В.Симоненка було встан. 1986 р. в Києві, у 2012 – об'єднана з черкаською, та на Полтавщині – в Лубнах); літературно-мистецька премія ім. Михайла Старицького, встан. 2001 р. на Чорнобаївщині; премія ім. Богдана Хмельницького, встан. як міська в м. Хмельницький; премія ім. Богдана Хмельницького, заснов. 2010 р. Міністерством оборони України; премія ім. В'ячеслава Чорновола, встан. Держтелерадіо України за найкращу публіцист. роботу в галузі журналістики.

Лит.: Поліщук В.Т., Поліщук М.П. Література рідного краю (Літ. Черкащина). Підручник. – Ч-си, 2013.

«Літературні сторінки «Нової Доби» – тематичні сторінки в обласній газеті «Нова Доба», виходили в 1999-2001 рр. як періодичні кількасторінкові вставки до газети. Практикували публікацію поетичних добірок певного автора чи низки творів певного літоб'єднання або тематичних. Практикувалась рубрика «Роман у газеті» (публік. творів із продовженням), публікації есеїв, нарисів, бувальщин, гумористичних творів, дитячих віршів і творів для дітей. У наступні роки в газ. «Нова Доба» неперіодично стала виходити односторінкова «Літературна сторінка».

Лит.: «Літературні сторінки «Нової Доби» // Нова Доба. – 1999. – 6 липня, 21 серпня, 7 вересня.

Лойцкер Юхим Борисович (Хаїм Берович) (8/20.03.1898, м. Канів – 1.02.1970, Київ) – літературознавець. Народився в сім'ї ремісника. У Каневі закінчив 4-класне училище, в 1920-26 викладав єврейську мову та л-ру, завідував будинками безпритульних у Каневі та Богуславі. Закінчив пед. ф-т 2-го Московського ун-ту (1930), після чого викл. мову та л-ру в Київ. вечірн. робіт. ун-ті, тоді ж почав літературознавчі дослідж. передовсім єврейського письменства. Навч. в аспірантурі при Ін-ті єврейської культури АН УРСР, шість років працював наук. співробітником та вченим секретарем цього ін-ту. Л. – автор низки історико-літерат. і теоретико-літерат. праць, літ.-критич. нарисів портретного типу: «Давид Бергельсон» (1948), «Шолом-Алейхем» (1959), «Давид Гофштейн» (1962-64), «Менделе Мойхер-Сфорім», «Стиль єврейської радянської поезії» (1964), «Поетичне слово, ритм, рима» (1964), численних статей і рецензій. Л. – один з укладачів «Русско-єврейского (идиш) словаря» (вид. 1984), брав участь у складанні підручників для трудшкіл та вишів. У 1950 був незаконно репресований, до 1955 перебував у концтаборі (Стептаб). Повністю реабілітов. 1955 р. Член Спілки письмен. України.

Тв.: Лойцкер Ю. Шолом-Алейхем. – К., 1959.

Лит.: Укр. літ. енциклопедія. – Т.3. – К., 1995; Мануйкін О.О., Поліщук В.Т. З літопису духовного єднання. – Ч-си, 1993; Килимник Ю. Антирадянщик, бо ... Єврей // Прес-Центр. – 2010. – 3 листоп.

Лось Ніна Василівна (1.02.1956, с. Скородистик Чорнобаївського р-ну) – поетеса. Походить із селянської родини. Середню освіту здобула в Іркліївській СШ та Уманському кооперат. училищі, закінчила курси народного цілительства та масажу, що є основною роботою Л. на Іркліївському маслосирзаводі. Віршувати почала з середніх шкільн. років. Член Чорнобаїв. район. літ.-музич. об'єднання «Світлиця», мешкає в с. Мельники. Л. – авторка збірок віршів «Дорога до любові» (2000, перевид. – 2007), «Грані буття» (2004), «Струни мого серця» (2007), «Мое святе і сокровенне» (2009), збірки віршів для дітей «Веселковий дивосвіт» (2005), числен. публікацій у періодиці та колективн. збірниках. Переважна більшість поезій Л. відзначаються доброю майстерністю форми й художністю. Домінантний мотив лірики Л. – мотив любові: до України («Україні, «А ми, мов іскри з попелу, воскресли...»), до рідного краю, до природи, до людей. Значне місце в доробку Л. посідає пейзажистика, любовна лірика. Низка віршів присвячена відомим людям, країнам («Незабутньому Назарію Яремчуку», «Пам'яті Василя Симоненка», «Пам'яті Івана Піддубного» та ін.), окремі з поезій позначені філософічністю. Дотепністю та розумінням дитячої психології характерні вірші для малечі. Л. небезуспішно творить у жанрі віршового гумору, низка її поезій покладена на музику, пісні викон. профес. та самодіяльн. колективами. Л. – учасниця й переможець низки літерат. і музич. конкурсів, лауреат літ.-мист. премії ім. Михайла Старицького.

Тв.: Лось Н. Дорога до любові. – Чорнобай, 2000; Грані буття. – Чорнобай, 2004; Струни мого серця. – Ч-си, 2007; Веселковий дивосвіт. – Ч-си, 2005.

Лит.: Вертипорох М. Хай триває дорога до любові // Світлий шлях. – 2001. – 1 лютого.

Лавренчук Наталія Степанівна (17.04.1965, с. Нове Місто Монастирищен. р-ну) – педагог, прозаїк. Походить із сільської родини. Закінчила Новомиську СШ, філфак (укр. відділення) Черкаського педін-ту (1987), вчителює в рідному районі. Л. – авторка збірки

оповідань «Колись було» (2006), публікацій у газетній періодиці. «Ці оповідання про людську доброту, почуття людей, про любов і зраду, правду і кривду, добро і зло, красу і ницість... Оповідання багаті описами природи, котра, здається, як жива істота відгукується на болісні переживання людини...» (О.Лаврик). Твори Л. побудовані в стилі житейських історій, бувальщин, окремі з них міфологізовані («Ніч на Івана Купала») чи фольклоризовані. Мініатюри «Музика осені», «Лісовий ранок» є своєрідними поезіями в прозі.

Тв.: Лавренчук Н. «Колись було...» – Монастирище, 2006.

Лаврик Ольга Никифировна (1.01.1957, с. Новосілка Монастирищен. р-ну) – журналіст, прозаїк. Походить із селянської родини. Закінчила Князекриницьку СШ (1974), з того ж року – коресп. район. газети «Зоря». Закінч. ф-т журналістики Київ. ун-ту (1981), продовжила працювати в район газеті: зав. відділом, відп. секретар, із 1997 – редактор. Окрім журналіст. практики Л. пише художні оповідання-мініатюри різної тематики і настроєвості, вона – авторка прозових збірок «На життєвих перехрестях», «Історії з життя» (2003), збірки докум. нарисів «Лину серцем до тебе, моє рідне село...» (2014), публікацій у періодиці. Член НСЖУ, заслуж. журналіст України.

Тв.: Лаврик О. Історія з життя. – Монастирище, 2003; Лину серцем до тебе, моє рідне село... – Мон-ще, 2014.

Лазебний Іван Семенович (23.01.1933, с. Маніно Калачівського р-ну Воронежської обл., РФ – 22.01.1998, Умань, похов. на Миколаївщині) – філолог, поет. Писав рос. мовою. Середню освіту здобув у рідному селі, вищу – в Кримському педін-ті (1958), де лишився працювати, закінчив аспірантуру (1967), захистив кандидат. дисертацію з рос. мови (1971). Викладав у педін-тах Сімферополя, Миколаєва, з 1978 – в Уманському педін-ті: старший викладач, зав. кафедри. Писав вірші. Л. – автор збірки «Мгновення судьбы» (1997), публікацій у періодиці. Вірші Л. – то значною мірою біографія автора з елегійною настроєвістю, сповідальними нотками.

Тв.: Лазебний І. Мгновення судьбы. – Умань, 1997.

Лит.: Письменники Уманщини (Довідник-антологія) / Ред. і укл. М.С.Павленко. – Умань, 2011.

Ларкіна Надія Вікторівна (6.02.1932, м. Новочеркаськ, РФ) – геолог, літератор. Дитинство, юність, перші освітні роки минули в Новочеркаську, тут же закінчила геологорозвід. технікум, пізніше – геологіч. ф-т Київ. ун-ту за спеціальністю «гідрогеологія». Тривалий час мешкає в Черкасах, виступає як журналіст (член НСЖУ), поетеса, прозаїк. Пише рос. мовою, є членом Черкас. літ. об'єднання «Орфей». Л. – авторка збірки віршів і прози «Мне бы этот миг сберечь» (2001), «И вплетаются в строки частицы меня» (2011), публік. у періодич. виданнях – журналах, альманахах «Склянка часу», «Спадщина Черкащини», в «Антології сучасної новелістики та лірики України» та ін. Різноматичні вірші Л. в основному класич. версифікації, не завжди довшеної, настроєво і семантично – в російському культурологічному просторі (цикли «У поезії в плену», «Жизнь», «Храни вас Бог», «Зовут румяные рассветы», «На даче», «Времена года» та ін.). Ряд віршів Л. покладено на музику.

Тв.: Ларкіна Н. Мне бы этот миг сберечь. – Ч-ссы, 2001; И вплетаются в строки частицы меня – Ч-ссы, 2011.

Лит.: Порублева Г. «И рада каждому рассвету...» (предисл.) / Ларкіна Н. И вплетаются... – Ч-ссы, 2011.

«Лебединий острів» – колективна збірка оповідань (7 творів) авторів – уродженців с. Вороне Жашківського р-ну: Павла Кучеренка, Юрія Артеменка, Павла Тарана, Андрія Поліщука. Мистецький рівень уміщ. творів різний, переважно в стилі й стилістиці народних оповідань, але видання цікаве саме як колективне – з одного села.

Тв.: Лебединий острів (літератори села Вороне). – Випуск 1. – Жашків, 1998. – 30 с.

Левченко Сергій Прокопович (9.01.1954, Черкаси) – укр. поет, прозаїк, перекладач. Дитинство минуло в Черкасах і с. Мошни – поблизу Черкас. Закінчив Черкаську СШ № 5 (1971), працював слюсарем на шовк. комбінаті, 1972-74 – служив у війську. Закінчив філфак (укр. відділення) Черкаського педін-ту (1978), вчителював. Із 1979 по 2002 – ред., старш. ред., голов. ред., директор облредвидаву «Сіач», працював у журналістиці й видавництвах. Публік. з 1974, входив до літ. гуртка в педін-ті, літ. студії при обл. письм. організації. У кін. 1980-х – 1990-х Л. один із активних організаторів літ. життя в Черкасах, сприяв у вид. колект. збірників «ЧП – 89», «ЧП – 90» («ЧП» – черкаські поети), «Толока» (1991), створив літклуб «Оратанія», заснував журн. «Апостороф» (1991, з'яв. одне число). Л. – один із членів епатажного літ. гурту «Гідрокартизон» (колект. збірки «Боже, ми вільні», 1993; «Доба туманів», 1995), автор збірок поезії «Бачення», «Видіння» (об. – 1992), «Хвала п'їтмі» (1993), зб. «Іуда» (1993, п'єса та опов.), поезії «Тло світла» (1994), поезії, прози, перекладів «Присутність другого» (1997), поезій і «думок» «Листя золота колекція» (1991), збірок «23 вірші і 2 оповідання» (2004), «Перетерпіти й зберегти» (2006, радіоп'єса, вірші, новела), книги вибраного «Усе любов...» (2010), книг поезії «Оплакування дощу» (2012), поезії та прози «Під прапором неба» (2012), книги прози «Завтра починається вранці» (2012, п'ять «коротких» романів – «Шлях зерна», «А жорна мелють...», «Пустотілий хрест», «Завтра починається вранці», «Учора увечері», новели), збірки віршів і прози «...І знову осінь...» (2013, у співавт. з донькою А.Левченко), зб. поезій та прози «Вечірнє шосе» (2014), «Усе» (2014), книги прози і поезії «Квиток до Загреба. Кохаю... Я бачу» (2016, у співав. з донькою Анною), числен. публік. у періодиці, в т.ч. за кордоном (Естонія). Поезія Л. здебільшого раціоналістична, інтелектуальна, йде передовсім від розуму, а не від емоційного стану душі, вона переважно урбаністична, пройнята філософствуванням, тональністю – переважно мінорна, дещо світліша і прозоріша в інтимно-пейзажних віршах. Серед розмаїття проблематики в поезії Л. домінує морально-етична семантика найрізноманітніших смислів, у т.ч. зі сфери і стилістики релігійно-духовної. Ліричний герой поезій Л. задивлений переважно в порухи власної душі та в осягнення сутностей буття, інколи – з елементами пророкування. Версифікаційно Л. культивує і класичний метр, у якому далеко не завжди уважний і вибагливий до рими й ритму, і вільні форми, в т.ч. поезії в прозі.

У 2010-х Л. більше творить прозу, заявляє, що «минулися забави у літгурти, ігри в епатаж чи оригінальність. Справді, спокій і воля – це вже немало. І – усамітнення». Проза Л. жанрово розмаїта: новели, оповід., повісті, романи («короткометражні»), помітно психологізована, окремі твори (елегійна пов. «Настигнути», деякі інші) написані стилем «потоків свідомості», «беззнаковим» текстом: «Я знаю, що тексти бувають не лінійними, а закодованими, а інколи нагадують лабіринти чи навіть тупик. Буває, що й сюжету катма. Й герої якісь дивні бувають, як і сам автор...» (С.Левченко). Тексти цілої низки прозових творів Л. «тримаються» на виписаних картинах і почуттях, незрідка – автобіографічних.

Л. – автор низки п'єс-мініатюр і радіоп'єс: «Стрічка Мьобіуса», «Бути як всі», «Вечірні розмови», «І знову осінь...», драматургія складова в яких доволі умовна. У всій творчості Л., за його визначенням, розвиває «тему любови, світла і добра». До власних творів охоче добирає епіграфи (навіть по кілька) від мудреців чи митців, низку творів присвятив відомим творчим особистостям. Л. перекладає з естонської, білоруської, рос. і польської мов. Член НСПУ.

Тв.: Левченко С. Усе любов... – Ч-си, 2010; Під прапором неба. – Ч-си, 2012; Завтра починається вранці. – Ч-си, 2012; Вечірнє шосе. – Ч-си, 2014.

Лит.: Поліщук В. Під прапором неба // Вибране. – т. 3. – Ч-си, 2013; Безуглий В. С.Левченко: «Для мене донька була другом...» (інтерв'ю) // Нова Доба. – 2014. – 7 серпня.

Лисенко Людмила Миколаївна (1952, с. Веселе Сніжнянського р-ну, Донбас) – педагог, літератор. Народилась на Донбасі. Закінчила СШ в рідному селі, філфак (укр. відділення) Черкаського педін-ту (1973), вчителювала за направл. у Криму, 1978 повернулися у рідне село, вчителювала, була директором школи. Віршує з 4 класу укр. і рос. мовами, публікувалась у періодиці, в т.ч. в газ. «Молодь Черкащини». Л. – авторка збірки віршів і прозових мініатюр «Любовь не умирает никогда» (2008), в якій відтвор.

почуття любові лірич. героїні до природи, до життя, до людей. Виразно звучить «педагогічна» нотка. Формально вірші Л. не завжди вправні.

Тв.: Лисенко Л. Любов не умирает никогда. – Снежное, 2008.

«Ліричні проліски» – колективна збірка творів дітей та юнацтва Смілянщини. Уміщує віршові (переваж.) і прозові тексти школярів і студентів зі Сміли й району. Рівень уміщених творів переважно аматорський. Укладач – Любов Дяченко-Лисенко.

Тв.: Ліричні проліски. Колективна збірка ... – Сміла, 2013. – 95 с.

«Личность и наследие» – літературно-творчий альманах Черкаської літ.-творчої студії «Бригантина». На поч. 2017 р. вийшло два випуски (2015, 2016). Головн. ред. – Дмитро Виркін. Уміщує тексти, написані рос. (переважно) та укр. мовами. Редактором декларується презентація на сторінках альманаху широкого спектру культурно-літературного життя Черкащини. Рубрики альманаху: «Рассказывает фотография», «Прозаическим пером, или О чем поведают статьи и очерки...», «Таланты родного края», «Глазами исследователя-краеведа», «Мнение о гениальных личностях», «Значимые в истории», «Поэзия» та ін. Уміщені в альманаху твори переважно аматорського рівня. Наклад – 100 прим.

Лит.: Личность и наследие. Альманах. – № 1 – Ч-ссы, 2015. – 60 с.; № 2 – Ч-ссы, 2016 – 74 с.

Лоцман Руслана Олександрівна (17.07.1988, с. Матусів Шполянського р-ну) – співачка, літератор, авторка пісень. Походить із селянської родини. Із золотою медаллю закінчила Сигнаївську СШ (1994), того ж року вступила до Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв на ф-т музич. мистецтва. Учениця Ніни Матвієнко. З 1994 – учасниця, переможець чи дипломант численних пісенних конкурсів, у т.ч. Всеукр. і міжнародних, виступає як соліст із провідними мистецькими колективами України, має власні вокальні альбоми. Л. – кандидат пед. наук із вокальної педагогіки, заслужена артистка України. З початком рос. агресії проти України Л. стала одною з засновниць т. зв. Народної філармонії, учасники якої виступають із концертами перед воїнами-захисн. України. Авторка популярн. пісні «Солдатику мій», інш. вокально-літ. творів. Л. пише вірші, зокр. для своїх пісень, науково-методич. дослідження з вокальної педагогіки. Авторка збірки «Пісень, віршів, роздумів» «Три зерна любові – у слові» (2013). Версифікаційно вірші Л. не завжди довершені, позначені фольклорними впливами, ліризмом, сповідальністю.

Тв.: Лоцман Р. Три зерна любові – у слові. – Корсунь-Шевченк., 2013.

Лит.: Романишин Р. Улюблена учениця Ніни Матвієнко (інтерв'ю) // Шполянські вісті. – 2007. – 27 липня; [Ред.] Три зерна палкої любові Руслани Лоцман // Шполянчочка. – 2013. – 26 липня.

Луганцев Олексій Гнатович (24.05.1928, Харків – 23.07.2000, Умань) – поет. Писав рос. мовою. Походив із родини інженерів. Разом із батьками часто міняв місце мешкання. Під час Другої світ. війни втратив батька і брата. Закінчив архітект.-худож. училище в Череповці (Україна), 1949 за сфабриков. звинувач. був репресований і засудж. на 10 років таборів, пробув у них до 1955. Цього ж року відшукав матір, яка жила в Умані, лишився тут жити, працював будівельником, електромеханіком. Тривалий час писав вірші, гумор, публікув. в періодиці, зокр. в журналі «Крокодил», газ. «Уманська зоря». Автор збірки віршів «Венок капризнице прекрасной» (1997). У першій зі збірок (підзаголов. «Путеводитель по мифам и легендам Софиевки в стихах») оспівав красу й мистецьку глибину знаного парку.

Тв.: Луганцев А. Венок капризнице прекрасной. – Умань, 1997.

Лит.: Письменники Уманщини (Довідник-антологія) / Ред. і укл. М.С.Павленко. – Умань, 2011.

Лучевська Оксана Василівна (17.02.1982, м. Тальне) – укр. письменниця. Середню освіту здобула в Тальному, закінчила (2001) філфак Уманського педун-ту. Брала

участь у програмі міжкультурного обміну світов. молодіж. організації YMCA, працювала в дит. таборах Північ. Америки. З 2004 мешкає в США, але підтримує постійн. діяльн. зв'язок з Україною та укр. літ. процесом. Співзасновниця літ.-мист. порталу «Захід – Схід», учасниця низки культурологіч. проектів в Україні. Л. – авторка зб. поезій «Візії» (2008), дитячого детективу «Дивні химерики, або Таємниця старовинної скриньки» (2009), книжки з серії «Життя видатних дітей»: Оксана Луцевська про Христофора Колумба, Джона Ньюбері, Чарльза Дарвіна, Дніпрову Чайку, Перл Сайденстрікер Бак (2010), співавтор книжки «Різдвяні повісті» (2010), авторка збірки опов. і казок «Золоте колесо року» (2011): «Золоте колесо року» Оксани Луцевської – це оновлені, покращені «Дванадцять місяців». Позбавлені ідеологічного баласту. вони натомість сповнені знаннями і духом предків...» (М.Павленко). Л. має цілий ряд публікацій у колект. збірках («Казки Різдвяного Ангела», «Святий Миколай», «Малечі про цікаві речі», «Казки Божого саду», «Кристал часу» та ін.) і періодиці (журн. «Сучасність», «Дзвін», «Четвер» та ін., в газетах). Вона – переможець II Всеукр. конкурсу на кращі твори для дітей «Золотий лелека» (2008), лауреат літ. конкурсів «Гранослов» (2007), «Витоки» (2008), «Рукомесло» (2008, 2009), «Смолоскип» (2009). Поезія Л. – модерної стилістики, на межі поезії та «поезії в прозі», відзначається філософічністю.

Тв.: Луцевська О. Візії. – Тальне, 2008; Золоте колесо року. – К., 2011.

Лит.: Письменники Уманщини (Довідник-антологія) / Укл. і ред. М.С.Павленко. – Умань, 2011; Павленко М. Путівник у країну дитинства (передм.) / Луцевська О. Золоте колесо року. – К., 2011.

Людний Федір Петрович (18.10.1926, с. Русанівка Липоводолинського р-ну Сумської обл.) – педагог, прозаїк, краєзнавець. Народився в селянській сім'ї. Під час голодомору (1933) лишився круглим сиротою, виховувався батьковою сестрою. Освіту здобував у рідному селі. Учасник (із 16 р.) Другої світ. війни, події якої стали основною темою літ. текстів Л. Нагородж. бойовими орденами і медалями. До 1950 служив у війську. Закінчив (1954) істор.-філологіч. ф-т Сумського педін-ту. Працював у комсомольських органах на Сумщині, з 1946 активно співпрац. зі ЗМІ (газетами). З 1952 – в Кам'янці: вчителював, був директором школи, інспектором шкіл у Кам'ян. і Смілян. райвно. Учитель вищої категорії, старший учитель. Виступає як краєзнавець. Автор документальних книг «Шляхом відродження» (1997), «З мрією про майбутнє» (2002), «Дорогами війни» (2005), допов. вид. – «Фронтними дорогами війни» (2006, 2013), «Побачене і пережите» (2014), збірки оповідань для дітей «Дарунок бабусі» (2002, 2013): «... цією тоненькою книжечкою автор показав себе тонким психологом дитячої душі, умілим майстром дитячої прози» (Д.Кононенко). Член НСЖУ, член Клубу незалеж. укр. письменників «Оратанія».

Тв.: Людний Ф. Фронтними дорогами війни. – Ч-си, 2013; Дарунок бабусі. – Ч-си, 2013.

Лит.: Шамрай О. Дорогами війни // Трудова слава. – 2006. – 30 вересня; Кононенко Д. Учитель. якого я завжди пам'ятаю // Трудова слава. – 2011. – 25 жовтня; Кононенко Д. Літописець славних подвигів / Кримська світлиця. – 2011. – 28 жовтня.

POLISHCHUK Volodymyr Trokhymovych,

Doctor of Philological Sciences, Professor, Chair of the Department of Ukrainian Literature and comparative studies Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy
e-mail: kaflit@ukr.net

*Одержано редакцією – 6.11.2017
Прийнято до публікації – 4.10.2017*